
Черкас Борис
(Київ)

[ОГЛЯД] ВИРСЬКИЙ Д. ОКОЛИЦЯ РЕНЕСАНСУ: РІЧПОСПОЛИТСЬКА ІСТОРИОГРАФІЯ УКРАЇНИ (XVI – середина XVII ст.). – К., ІНСТИТУТ ІСТОРИЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ, 2007. – У 2-Х Ч. – Ч. 1. – 326 С; Ч. 2. (ДОДАТКИ). – 175 С.

Складовою історичного дослідження є наявність і доступність необхідних джерел. Ця аксіома для будь-якого професійного науковця робить видання і аналіз джерельного матеріалу необхідною і важливою справою. Відповідно поява кожної такої нової праці є завжди подією в історичному науковому середовищі. В даному огляді ми хочемо ознайомити читачів з монографією представника вітчизняної історичної науки.

В 2007 році Інститут історії України НАН України видав монографію свого співробітника Дмитра Вирського „Околиця ренесансу: річпосполитська історіографія України (XVI – середина XVII ст.)”. Праця складається з двох частин.

Перша частина є науковим дослідженням присвяченим, як зауважив на початку автор „Трактуванням України та специфічно українських сюжетів у історіографії Речі Посполитої XVI – середина XVII ст. У центрі уваги дослідження еволюції річпосполитської україніки, генеалогія ідей та концептів, а також реальні можливості їх поширення. Структурно частина складається зі вступу, двох розділів, післямови, бібліографії та іменного покажчика. Загальна кількість сторінок 326.

У *вступі* (С. 5-19) Д. Вирський обґрунтовує необхідність обраної теми, хронологічні межі і методологію дослідження. Також дослідник подає історіографію проблеми. *Розділ перший* присвячений історіописанню в Речі Посполитій, їх формам, методам, засадам і складається з двох підрозділів: „Головні форми допросвітницької історіографії” (С. 20-27) та „Історіографія Речі Посполитої: між аналістикою та критичною історією” (С. 28-98). Українські сюжети річпосполитської історіографії є темою *Розділу другого*. Який в свою чергу поділений автором на три підрозділи: „Історична географія та геополітика” (С. 99-171), „„Священна війна” на Великому кордоні: турецько-татарський виклик” (С. 172-230), „„Священна війна” на Великому кордоні: козацька відповідь” (С. 231-290). Кожен з цих підрозділів присвячений дослідженню праць істориків і хронікерів XVI – середина XVII ст., вказується біографія і творчий шлях кожного з них. Подається авторський переклад з оригіналів (!) як уривків так і цілих текстів цих авторів. Так 2.1

розглядає доробки Я. Красінського, М. Кромера, С. Сарницького, Ш. Старовольського, 2.2 – Й. Деція, Б. Папроцького, і Аноніма 1589 р., 2.3 – Я.Красінського, С. Оржельського, Р. Гейденштейна, Й. Бельського, Б. Папроцького, С. Любенського, Я. Петриція, Я. Собеського, Ш. Старовольського, П. Пясецького, А. Фредро.

Частина друга є додатком, що містить в собі як оригінальні тексти, що досліджувалися в другому розділі так і їх класичні переклади польською і російською мовами (174 с.). Це, в свою чергу, підкреслює багатогранність дослідження Д. Вирського оскільки робота стає в пригоді не тільки історикам але й мовознавцям.